

Oslo, 2.5.2025

Til Stortingets kommunal- og forvaltningskomité

Innspill til behandlingen av forslag om dispensasjoner, innsigelser og forenkling av plan- og bygningsloven for å skap vekst – Representantforslag 185 S (2024-2025)

Verden står nå overfor to eksistensielle menneskeskapte kriser; tap av naturmangfold og klimaendringer. Arealinngrep og nedbygging av natur den viktigste årsaken til tap av naturmangfold, samtidig er måten vi bruker våre landområder på, er en betydelig driver av klimaendringene. Det fundamentale problemet er at begge krisene skyldes at mennesket tar for stor plass og bruker for mye av jordas ressurser. Vi mennesker driver en rovdrift på naturen på en måte som ødelegger selve grunnlaget for vår økonomi, matsikkerhet, helse og livskvalitet. Med andre ord, vi tærer på naturkapitalen og kaller det verdiskapning.

Skal få til en bærekraftig arealforvaltning i kan vi fortsette å bygge ned stadig nye arealer, slik representantforslaget vil legge til rette for. Tvert imot, så er et sterkt behov for å stramme inn arealforvaltningen vesentlig. For å få til det mener Norsk Friluftsliv blant annet at:

1. Naturens rettsvern må styrkes. I arealsaker der utbyggingsinteresser og natur- og friluftslivsinteresser veies mot hverandre, må hensynet til natur og friluftsliv veie vesentlig tyngre enn i dag.
2. Forvaltning av norsk natur må foregå gjennom mer helhetlig planlegging, færre enkeltvedtak og mindre sektorstyrt.
3. Natur- og friluftslivsområder i, og rundt byer og tettsteder må sikres, både gjennom kommuneplanens arealdel ved fastsetting av langsiktige utbyggingsgrenser, og gjennom forvaltningsplaner.
4. Kommunene må sikres tilstrekkelige ressurser og kompetanse til å ivareta det ansvaret de har for å sikre natur, friluftsliv og helhetlig arealplanlegging.
5. Arealnøytralitet må være et overordnet mål i all arealplanlegging. For å oppnå dette, må:
 - det utvikles og innføres nasjonale, regionale og kommunale arealregnskap, slik at vi vet hva vi har og eventuelt hva vi mister
 - fortetting innenfor allerede bebygde områder og gjenbruk og forbedring av eksisterende bygninger og infrastruktur prioriteres, framfor nedbygging av nye natur- og friluftslivsområder
6. Statsforvalterens innsigelsesmyndighet styrkes, og ikke svekkes.

Norsk Friluftsliv ber derfor Stortinget avvise dette representantforslaget, som vil bringe oss enda lenger fra en bærekraftig arealforvaltning, enn vi allerede er.

**Vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv**

**Hans Erik Lerkelund
Fagsjef naturforvaltning**